

Nr. 16.

MERCURIU, 20. APRILIE

1855.

LUCRAREA.

(Capetu)

In dilele noastre intieleptii cugetatori nencetatu se caiescu de reua propasire, amicii bunului ordinu se sparia la privirea necurmatu crescandeloru faradelegi, ce in tota clipa amerintia societatea cu cadere, si fiori. — Era deca voiescu a enumera causele primesdieloru turburatorie de pace, si a starii cei morbose, nici aminte nu le vine a enumera intre ele si propria loru nelucrare, si nebagare de sema. — Pe cei rei ei infrunta de negri-gintia, inse a face siesi infruntaciuni, asi recunoscere lenevintia nici cum nu le vine aminte. — Nu le incape in minte, ca de ar fi insusi mai statruitori si mai lucratori, reii sar' impucina; si deca cei buni nu voru grigi fara amanare a pune stavila eruptiuniloru reului, nu se potu mira, deca reului se maresce, si amenintia cu apunere societatea.

Unde se ne intorcemu, de vremu se damu peste acei juni, pe cari propria loru, seu a familici stare necesariu ei leage de ordinu, si cari cu cea mai mare amaraciuna se caiescu de adencimea, catra care se ruinedia intemplaciunile? — Le potu dora gasi la picioarele altariului, ca prin rugaciunile sale se cera indurarea lui Ddeu, se departedie judecatile maniei lui cei drepte? Au se potu gasi in campulu de lupta inarmati cu curagiu si barbatia pentru aparamentulu bunuriloru si drepturiloru celor in contra cui sau cintit nevalirea? — Nu facu alta de catu se caiescu, si redica cuventul plinu de amaraciune in contra nedreptatiriloru, si urgisiriloru, ce pe densii ei gonescu — si pana candu altii din respoteri lucra si desuda intru realizarea planuriloru sale, pacnicii, de viitoru nimicu cugetandu cu una necuprinsa usiuratare de minte se radima de atare trecutu, ce dispare dinaintea loru,

si se leagana intre niscari amagitore suveniri, si icone insielatore.

Pana candu nesilnicele lipse, si esercearea abnegaciunei le apromitu curagiu si virtute spre lupta, se depierdu in molatare, si langesime, venandu desfatacioni, viatia si o petrecu intru mii de nemicuri si nebunii, negustandu catu de pucinu din lucrari mai seriose si folositore.

Pana ce de o parte seracii nesuescu a folosi celoru avuti, estia era din protiva nemica nu facu pentru tinerea bunuriloru sale, societatea se amerintia nencetatu cu noua cadere. — Fiendu ca cei mari si avuti delaturedia acele virtuti, in a caroru urmare marjmea si avutiea loru ar aparea in mai mare luceferu, se pare ca si cum n'ar fi la locul seu. — Poporulu usioru se amagiesce a crede, ca n'ar avea dreptu mai indelungu a remanea in aceia pusetura, din care nici un folosu nu poate se castige, seu care ceia o indrepta in contra societatei, spre a careia folosu li sau dat loru. — si ca n'ar fi alta, de catu a readuce lucrurile la debuinciosulu rendu, deca dela lenesii avuti sar lua acele bunuri, cu care nemica nu folosescu, seu tocma abusedia, — ca sa se imparta intre cei ce lucra, si learsci indebuintia cu folosu.

Idea de a rapi bunurile celoru avnti cu buna sema nici aminte nu learsci veni seraciloru, deca ceia dupa strinsa datorintia siar indebuintia bunurile sale, si sar privi pe sine ca impartitorii bunuriloru dumnediesci. — Revoltele ce ajnngu in tota clipa societatea, seu pe aceeasi o amerintia inca nu aru si asia numerose, si neodignitore, decumva cei ce au timpu si modu a face bine, nu siar depreda viatia intruna asia pecatosa lenevire si trandavia. Dece cei buni intocma ar' si de entusiasi intru nesuintiele sale, — intocma statornici intru lucrari, intocma incuragiati intru deprinderi, si cutediatori

intru sperantie — ca si cei rei n'ar debui se ne infriicau si se tremuramu de acelu periculu, a carui asteptare pe noi ne ingrodiiese, sub a caroi sarcina ne garbovimu.

Lucrativitatea nainte de tot se cuvine juniloru, caci tocma in acea etate este mai folositore si roditore. — Dedarea spre lene in viitoru le va fi noua piedica intru propasire in bine; cele mai frumosse, si mai intemeiite sperantie le sufoca in resaritulu loru. — Tot ar si la rendu, deca junimea ar patrunde, unde ar pute se ajunga prin desvoltare spirituala si pietate, si in locu se caute desfataciuni in jocuri si petreceri — primesdiosse moralitatei, — inima si manile si lear intinde catra viitoru, care lu provoca, si atrage catra sine; — caci lucrativitatea junei generaciuni nasce evenimente, ce mai tardiu debue se vina la lumina; — si in inima flescecarui june este ascunsa o lume plina de sperantie, seu de pericoli.

De pe la Satumare. V. P.

Unu arbure gigantecu in California.

(*Wellingtonia gigantica-*)
(natural-istoricu.)

Descooperirea acestui arbure maiestatecua a facut-o mai antanu Douglas in nefericita sa speditiune, carele intr-o epistula scrisa catra William Hooker referesce despre unu Tasodiul (Taxodium) de 27' in altime, si in destantia de 3' de la pamantu — de 32' grosime, carele face o intiparire destinta in loculu vegetatiunei sale. Descrierea mai de aproape i-a dat'a Veitch, dupa carea acestu arbure maiestosu se poate cu totu dzeptulu numi regale selbeloru Californiei. Elu se afla intr'unu tienutu singuratecua la fantele (isvorale) riuriloru Stanislau si santu Antoniu in 38° lat. nord., si 120° lung. occid. in costele muntelui Sierra Nevada intr-o inaltime de 5000' preste suprafaci'a marei. Lobb a af-tu acoló 80—90 stamni toti intr'unu cercu de 1 miliariu angl; de 260—320 inaltime, si 10—20' in diametru. La statura semena cu Tasodiul pururea verde (Taxodium semper-vires). Unii atau singurateci, altii cu parechi'a, er altii cate 3—4 la ofalta. Unu arbure de acestia

de curundu cadiutu avea una lungime de 300', si unu diametru de 29' 2" de asupr'a radecinei. La inaltime de 38' dela pamantu avea in diametru 14' 6" si in destantia de 200' dela pam. avea 5', 3". Cogia i bruneta deschisa si de 12—15' grosa Ramurele isu rotunde, parte mare spenjurate in diosu, si semena celor de cipresu au de pinu. Frundiele-su verdi deschise, si la arburelui celi teneri late, in vervo ascutite si pungutorie. Fructele sunt da 2½ degete lungi, si pre unde-su moi grose au unu diametru de 2 degete. Trunchiulu numitutui arbure era vertosu deplin dela cea mai de in afara ascia, pana in anem'a lui, si dupa cercurile anuaria arata o etate de 3000 ani; asia dara a deutu (debuit) se sia celu pacinu tufa mica, pre candu Samson a batutu pre Filistei, pre candu perfidulu Paris abutendu cu dzeptulu ospetaretei a rapitul pre Elen'a, si pre candu piulu Enea a mantuitu in spate pre betranulu seu tata Anchise de in flacarele Troiei. — Lemnulu Wellingtoniei usioru, mole si rosietecu ca aju arbure-lui de Brasilia seu alu Tasodiului purureaverde. Fragunduisse cogia in partea de in diosu in lungime de 21' s'a dusu la espusetiunea deiu San-Franciscu, unde intipusee in starea sa cea naturale unu tapetu destulu de mare, spre a cuprende unu Pianu, si a da locu de repausu comodu la 40 person. Cu una ocazie s'a asiediatu pre ea comodu 140 de prunci.

Mih.

РЪСБОІЯЛІ ЛІМБІЛОР8.

(Фраре.)

КІЦЕТЪРІ.

V.

„Чине вреа съ черче днчепвтва лімбей Ромъ nemri i есте де ліпсъ таі днайнте съ аівъ къпос-квате днотънлърде лімбей Latinemri.“ Съ фі днделес не Петръ Maior, франції Ардзені пъ пъвеа дн къшпъль а сокоти въ пещаніствъ ші днвъдътвра съйт сіониме къ ersdia серіоасъ а а веііміі ромашъ, чі din противъ. Ачеа ersdie есте де ліпсъ, към аз зіс Петръ Maior, десь, дн днпрѣтвтареа єі, съ літъм чеевъ че есте партев веаквріор; днпрѣтвтареа ачеа пъкътдігъ къ

дехвіл епохеї, кв скітвареа пъравврілор, кв префа-
чераа кредінцелор, кв історія ші віедвіреа, алъ-
твеште ачеа че французії пътескв . . le jugement
et le gout; токтай цілдеката дреапгъ, сімдзя фі-
ресь ші гвєтва аз ліпсіт din жиченгт жп скріріле
ромъне. Орвіреа зпора жп сістеме ші віедві-
дугътра твлтора аз арвікат ші не зни ші не
алдії жп фразеолоіе Фърь търпніре, Фърь але-
щере, кв каре стрікъ пъблікъ. Молдо-Ромънії
авеа ла жиченгт сав а зрта традіційор пътж-
тевешті, сав а оделі літератвра жп префачеріле
політічешті житътилате ла 1821; дар Леціслаторії
Шарнасвілі, ка съ ворвіт літвацил власік, педи-
целегнд къ віеаца поэъ се тъльчиште пріп лі-
тератврь поэъ, аз арвікат зни не калеа векіе а
недантісмзлі, алдії аз пікат жп недантісмз вв-
вітелор; din пепорочіре аз рътьчіт кв еі о твл-
діте de типеріг. Аватаді сама ла іартмароаче? . .
пътеші пъве рътьшат къ din дозъ рокії, вна фр-
тоась дар сімпль, алта зржть дар стакожіе, це-
рапчеле вор ввінъра ачеа каре ватела оків. Асе-
міне ші леціслаторії пострі аз алес жп іартмар-
каа літератвріlor че аз сокотіт таі стрялчітор.

Пепгрз поі Ромънії, ствдія антикітъї есте о
ствдіе de неанпъратъ певоіе; жпсъ пѣ вра съ зі-
къ съ лвът Ромънілор літвіа ші літератвра на
со скітосіт житр'ю жаргон Фърь оріціналітате.
Жп антикітатеа Романъ став архівеле поастре;
архіва, паштере, а інстітутійор фондаментале а
сочітъї, ші архіва літвей . . . дар житр'ю тъ-
свръ історікъ. Съ ствдіем іар нѣ съ пріфачет,
пептрв къї вп лвкв песте фіре; лвтеа терце
жпайнте ші пѣ се поате житоарче; філ пѣ поате
фі татъ сав фрате пърітелі сев; de ачеа тре-
ввіе съ речъпет Ромъні іар пѣ Romani. **Антикітатеа**
Романъ терце пептрв поі пъпъла пъпятвлачела каре
леагъ лвтеа векіе кв лвтеа поэъ: о таі денарте
пъшіре се кіамъ житресвраре, ші ар фі токтай
ка кънд ам леагъп от вів de за трзп торт. Mai
ка кале ші таі лодік ар фі дар, жп драгостеа
поастре de латівіст, съ лепъдьт літвіа Ромънъ
ші съ лвът літвіа Латіпъ, ші пріп зртаре съ
скітвіт панталонзл ші свртвкаа пе толь, съ пе
кіетът Cincinatus ші Brutus жп лок de
Костакі ші Dimitrakі, ші съ черем жпапоі стъ-
пажіреа лвтеа de odinioаръ.

Ръзла п'ар фі фост таре дакъ оаменілор в
сістеме літвістіче ле-ар фі пълквт а продвчє пъ-
тai граматіче ші сістеме; ръзла есте къ аз скріс
твіт ші de тоате дзпъ вісвріле граматікале, ші

аз дескіс ера літератвреі кв патосві. De се
търціпса жп сінтаксе, жп ортографіе, літвіа пътв
съ скапе ла ларгвл еі, се'ші пльштдеаскв, дзпъ
певоіе ші спорвл ідеілор, кввітеле ші ворвеле,
Фърь а трече пріп патімелі de фадъ . . . Дар гра-
матіанії пе лъпгъ фіе-каре сінтаксъ аз альграт,
към с'ав zic, продвкціїе лор ші кътє вп лексікоп
de кввітеле ідеале, каре факв din літвіа de астъзи о
аместекаре фоарте квріаазъ ла аззіре ші таі кв-
ріаазъ ла аналіс. Към саре песте вп шанд тоатъ
тврта кънд аз съріт о оаіе, асеміне о твртъ de
коії, апріпші de фоквл лві Аполон ші жлсевладі
de флакъра твзелор, с'ав арвікат дзпъ продвкъ-
торі спре а конвера (тот стіл Ромън) темпля
глоріеі ші ал імортамітъї! Не есте тіль de че-
тіторі, алмінітіреа аш жокърка кътє-ва коале de
кввітеле квлесе жп потопвл кввітелор сървіне че
жпреакъ літератвра, кввітеле каре п'ав пічі поітъ,
пічі рздіре кв ідея каре авторії ворв съ дее ла
лвтіпъ. Малді din скрітіорі de астъзи, авторі
сав поеді, ші-аз пъве глоріа нѣ а традвчє о ідеє
оаре-каре житр'ю літвъ жпделегътоаре, чі а жппъ-
двші, а спъріе, ші а къштіга тірареа пъкътошілор
Ромъні кв кввітеле кът таі стрялчітіе ші таі
стярліватіче.

Ерт коії каре аз кълкат пе зрте реле ші
аз ръдікат астъ літератврь цігърітъ нї шондітъ,
Фърь поітъ, Фърь кап ші ръдъчінъ; жі ерт шії
пътём жълі, къчі стръданія лор, таленты, пептрв
чей каре ар фі пътгт авеа талент, се аквфандъ de
п-аквт жп вітаре . . . Пзділе філе, пзділе ліпії
ші пзділе глорії контімпране вор речъне. Чеі
таі порочіді се вор асканде жп колвя вівліоте-
челор, ші de кънд жп кънд кътє вре-вп антик
сав вре-вп вівліофіл а да ла івалъ, песте вр'o 50
ані, кътє о філъ ка о хінезвріе; дар пе граме-
тіані пѣї ерт; сістемеле лор тоате аз жиченгт
кв вънреа кввітелор стрыіне, ші аз ажанс а пъве
алте кввітеле стрыіне жп лок, съв квжжт къ літвіа
ромънъ фінд ісворжт din чеа латіпъ, есте de
певоіе ка кввітеле съ фіе латіне. Цілдеката паре
а фі дреантъ ла житъя відере, жпсъ лі таі тзлат
о пърере декът вп адевър. Дак'ар фі ка літвіа съ
зртезе дзпъ ачест прічіп, апоі към ам zic di-
віаре, съ пе житоарчет ла літвіа татъ; тоате
літвіеле din лвте, векі сав поэъ, се коворз din-
тр'ю сінгъръ літвъ прітітв. Сав філолоії ро-
мъні вп кредв вівліі ші штіппде філолоічіе, каре
аз стръбътвт ші стрекврат тоате літвіеле гловзл і
сав жп іпотеза резонементвлвї дзпілор-сале, ар

треві від латів ажтреагть съ аівъ, ші фелібрітеле съ фіе дзпъ зоцікъ ачеа літвъ; ші аша пітмай літві а Европі, а Aciei, ест, съ се дзпече din шпрісіт жп пірісіт жп літва прітордіалъ а отеніреі.

Літва Гречеаскъ, літва Латінь, літва Іерманъ се рѣдескъ; кѣт съ тълъчіт ачеаста? жп прітвітъріле че'ші факъ літвіле из потв злкътві о psdіre аша de апроапе; сънітет сіліді dar a креде къ ав вп жпиревн ісвор; дись кѣт се фаче къ літва Латінь из сеатън въ літва Іерманъ? ші кѣт се фаче къ вп Грек из жпделеце не вп Іерман са' не вп Латі?.. Історія пе-о тълъчеше:

Кънд соци зіоа жп каре фаміліа отеніаскъ жпирвітъ се жпирьштіе пріп латів пістіе, ачеа фаміліе са' десфъкэт жп ратврі, каре ратврі апакаръ, дзпъ певоіе, ла анвс, ла ресъріт, жп дреанта ші жп сгъпга, въ твртеле ші въ літва лор. Ачеле ратврі ацівпгънд ла локврі де хранъ жпдемънатіе, кътпї, твпдї, кодрі, апе, са' префъкэт din фаміліе жп пеатврі ші din пеатврі жп пороаде. Дзпъ жпгътвілъріде віедвіреі начініче са' твлврате, дзпъ жплеспіріле хранеі, дзпъ кондіділе тоопографіче, пороаделе ші-ав търіт певоіе, ші-ав споріт гжандвріле ші ав десволтат літва лор търкінітъ жп зіоа жпирьштіреі.

Ди вітеле фрътоасе ка а Гречієї ші а Італієї, літвіле се жпдкаческъ, се модіфікъ ші крескъ одатъ въ актівітатеа. Тот ачеа інфіліенцъ din-афартъ а вітіеї ші а хранеі дете тъскра ші грады чівілізації, каре консакръ статорпічіа ші префацерна літвілор де акві жпіїндате жп Acia, леагінга отеніреі, се паште чівілізаціа, adікъ: окършіреа політікъ, літва, релігіа, артеле ші штіїнделе; din Acia чівілізаціа се реварсь жп Егіпет, ші Егіпетъ пріп колонії о трітіте Европеї. Гречії ші Латінн десвракъ ачеа чівілізаціе de фънвріле конілъріеі, о префакъ дзпъ спірітв лор, ші аша отеніреа леагінагъ de вп тір де жпирвітърі префъкэт дзпъ локврі ші епохе, констітвеза'т вінгатеа ei ші шонгепіреа пропъшіреі. Чеса' че жпделеџераа фреалітъ а історіеі не сине decupre decnікареа житі а фаміліеі отеніеніті ші паштереа літвілор векі, вр-меазъ а не літвіна асвира літвілор din зіоа де астзі. Crisia Історіеі пеатвілі ротън не въ спнє de юnde віне літва поаєгръ ші че треввіе

Дзпъ ачеста пътрвпс'а'з граітріле проорочілорз din пътжитвілъ Іашілорз жп тоге пърділе ачелорз цері ші пъпъ жп кодрі Маратвръшлі ші аі Біхарвзі ші авзітвс'а' гласвя лорз жп шесвріле Темішанілорз ші але Авгошанілорз ші але Вершеванілорз ші але Рѣшвевенілорз ші пъпъ жп сі-пълз пътжитвілі Северін ші ла плаітріле Мехедінцілорз ші пъпъ ла Пішештені ші Ржші-чені ші Арцештені ші Тѣрговіштені ші пъпъ жп твпції Къшпвлвпцепілорз, стръвътвта жпкъ ші ла авзія' че'з грэз аль Моканілорз, Мороіенілорз, Шудвіенілорз din твпції че'з фрігроші ші пъпъ не ла шесвріле Бърсапілорз, Фъгъръшанілорз, Сібіїенілорз ші пъпъ жп кътпіа чеа аф-матъ а Ардеалвзі. Ші ав зіс' въ тодї жптрз інітеле лорз: Домпвлъ патерілорз съ фіе въ поі, къчі пітмай жптрз джесвя пъдежділе постре, пеп-тракъ ачеста атестекъ аль літвілорз ші ачесте ръскоілі але лорз ах парчес'а' дела връшташвілъ літвілорз ші не жптрвпчіте таре с'а вѣржтв връшташвілъ жптрз поі ші а трас' жп ръгъчіре пе пітмай тінділе постре, чі жпкъ ші інітеле постре. Еарь кънд а фостъ ліпса а патра din анвз 55 се авзія' гласврі сінгратече, про-фунд' ші фіоросе, дзптрз каре впеле dela Пішештені ші Теміштені сірігах ръгнініте: Ноi из сапогах Ржшіені ші Ржшілъ (Roma) из а фостъ цура сіръштілорз поштрі. чі ла Волга есте патріа посгръ, пептракъ ашеа зіче преавла городнівзів кнезз din сеянта Ресіе господівзів Denuidoф жп картеа са кътъ Мес-калі ші Ржшілъ, кареле ва съ зікъ Валахі, Влахі, Влохі, Волохі, Волгі, Волгні; ші пітмеле ші пітоміреа человеа кареа се зікъ не сіне Романі жп пътжитвілъ Валахіеї ші аль Moldoveї са' шгерс' въ тогвіа din ачеа пътжитв ші din картеа віедеі, пептракъ ашеа зіче тареа Nесел-рода жп каргеа са кътъ Европеї (Івзік 48), къ пітоміреа рошнілорз din Молдорощпіа с'а цер-дятв въ тогвіа жпгръ жптрвпчішев вѣкврілорз Дечі побъ ну не треввіскъ. Ітереле жп пътжитвілъ постре, чі ачеларі съ пе'ръ din фада посгръ ші съ се тоїескъ въ чёра de фада фоквзі ші тоге „латінед спвркate“ съ се депптрете din тіжловкъ посгръ ші съ ну не таі пънгъресь пітмеле ора-

шелорв ші але сателорв постре, пътеле тънди-
лорв, dealvрилорв, вълорв, ржврилорв, лакврилорв
шесврилорв, зъподиилорв, обършиилорв, іслагврилорв
ръсточелорв, тъгврелорв, топліделорв, кістріде-
лорв, каре пеа вътасе по юштеніре охавоікъ
дела стрътошій поштре волгапі сез влагарі сез
влагарі. Двпъ ачестеа се авзіръ але гласврі
таі жфрікошате декътв ачелое, каре ръкніаі
din ръспітері зпеле ка ачестеа: въльстътатв съ
фіе пътеле ачелора, карій амъціръ таі жптеів це
ромъні кв пріїміреа семіндіеі Літерелорв жп
пътжптвла лорв. Ші de пъпъркъ ші семінді
віклéпъ, каре а воітв съ адкъп не ромъні ла
рътчіре дръческъ, съ'ї іа лецеа лві чеа стрътошескъ
съяа жъфвіе de тóтъ влагословеніа червлі прип
жквібараа афврісітелорв de Літере жп каса ші
жп вісеріка лві ші таі жпсквртв; съ'їа арвиче жп-
трв жптжптвла ші жп вътра торцеі ші съ'їа
dea жъртфъ лъкоміеі апгепілорв, карій нв сжт
вотезаді пічідекъп двпъ леце, ирекъп кіарв се
скріе ла феделе din вріть але „Молітвеніквлі din
Бгъзъ тіпъртв ла а 35. Ші съ се пітіе жптрв
неатвла пострв ачеста, кв чеі карій аз сгътвтв
пъпъ аквт пептв жкквібараа семіндіеі „Літере-
лорв“ жп пътжптвла пърінділорв поштре ші чеі
карій се опітескъ а не лътіні, францозі ші тъліні
літва, жпі пзсеръ жп кваетвла лорв ка съ не
въпъл неатвла пострв ші пътжптвла дереі по-
стре, ші аверіле ші фетеіле постре ші лецеа по-
стре ла францозі ші ла петці, ші аченізі сжт
а чеі прокледі, карій кв віклевіле лорв ші
кв обръзпічіа лорв не стрікаръ тжргзъв de
вънзаре, не каре токма ератв не ачі съ'їа
жпкеіетв поі жпнініе кв преа пзтершквла пострв
сквтіторв, кв тареле ші преа православіквла
Царв але твтврорв Російлорв. — Ші се авзіръ
гласврі тврврарате каре din таі твлате дінвтврі ръ-
сівакъ жп „въздвхъ“ жкквіпдціп ші зікнід:
„въльстътатв съ фіе партіта Літерелорв ші а тв-
тврорв лътініторлорв. Съ тръбескъ проорочі din
лаші; de джнії, пзтai de джнії съ авзлатаді
воі тої фії аі Ромыні.

Еаръ жпконтра ачестора се пріїшіаі дінтре
Міръшані ші Търнъвені гласврі кв цешете въд-
тіре de о двере таре; ачелоеш жпсъ семіназ
таі твлатв ка о шонть тѣмадъ, дінтрв каре се
прічепеа пзтai кввітеле: Проорочі лашілорв аз
аквратв кв връштьшіе авзора проорочілорв, карій
* трекътв дінтре поі жп пътжптвла лорв.
Ші че есте поіші въть, кв аці воркітв кв връ (?)

деспредв (?) авзора пострв ші аці ствдев ле-
твреле рапелорв постре ле аці съцератв пе еле
din поі жптрв тъпіа вострв. Пъкатвз вострв
таре есте, кв песокотіп але постре скспіе ші
двері, аці жпзвтатв поі чеа че пз а фоств жп
квцетеле постре ші аці зісв поі: „Днастрівъто-
рілорв!“ Ші нв атв афлатв тжигьєре dela фе-
деле вострв пептв скферіпцеле постре. Пъхарвз
атъръчвілорв постре а фоств жптрвтв таі таре
ші таі атврв дектвтв але вострв, еаръ воі жптрв
депліа жпстрішаре въ де кътв поі нв аці квно-
квтв ачеста. Кънд поі пзпциеаш ші пе тъп-
гвіамв пе літва пострв пе каре нв ератв скфе-
ріпці пічі а о ворві пічі а о скріе, пе атвпчі воі
рждеаді ші въ вкврата жп вращеле стръпілорв
ші нв въ пъса жптрв пімікв пічі de „Слове“ пічі
de „Літере“, пічі de „Словітвръ“ пічі de „Літера-
твръ“. Пе кънд поі въ жприндеаш тъпа кв про-
дактеле остеелорв постре літерарії, воі ле а-
фладі речі жпгедате; еаръ din конгръ воі нв пе
жптіндеаді поі пічі речі, пічі калде, чі жптрв тъп-
дріа вострв греческъ аці зіратв de тóтъ рздіреа
ші фръціетате. Dінконгръ кънд воі аці кввіп-
татв ші аці зісв поі: „Bino Ромжане, віно Вас-
сіле іні тв Фавіана*)“ ші тв Лазаре, пептв ка
съ фачетв жпвінереа жптревнъ,“ поі пърсірътв
кътівла пострв ші пе склaserътв din вращеле
челе доісе але пърінділорв ші фръцілорв пош-
треіл ші атв зісв жптрв інителе постре: Еатъ
пърінділ ші фрадії поштре, съ тврдевік пептвка
съ сървзтв зіоа жпвінереа жптревнъ кв джнії.
Ші атв тъпекатв din фантвз зіліт мі атв пзр-
чесв ші атв ажніс жп пътжптвла вострв ші ла
ветреле вострв; еаръ атвпчі воі аці зісв поі: Пъ-
тжптвла ачеста есте пътжитв але сквнінереа ші
але ръпіреі мі нв есте въть ловв жп тржпсвла ші
аічі нв се таі сървзъ жпвінереа Домінілі, къчи
ідомії неатврілорв аз квріпс ші дотнеск песте
шарінеле постре ші аічі нв есте ертатв въть а
аквр жп віїа Домінілі, къчи еатъ съцеле оте-
воі тої фії аі Ромыні.

*) Нела 1819 веніце Dn. Г. Асані жп Ardealz
трішіс жпадінс пептв ка съ скбдъ къдіва въ-
зі Іаші, дніпъ каре аз пз трекътв Dr. Васіліе
Нойв, Фавіана, пепогвзл епіскопізі I. Бодь, еаръ
къдіва аіт таі пайтв Мітрополітвз Веніамін
Клавж. (таі тързів епіскоп); жпг'ачеа спарс
революціоне грекъ; Ной се реаторсе, Фавіана
ші Рамондаі рътасерь.

пескъ се варєтъ жи шірбіе престе кътпіліе ті
выйле постуе ші аічі ны таі есте локъ de тжо-
твідъ.

Еарь кънд аз възгетъ ші аз къпоскътъ арде-
лії релеле ачестеа жи пътжитвлъ вострѣ аз
пльпсі ші с'ав тжигітв таі шалтъ, пентрвкъ еі
ны таі авеа локъ пічі кътъ о віезвінъ de феръ,
житръ каре съші скапе алъ лоръ капъ неферіцтъ.
Еарь кънд с'ав реджторсъ жи пътжитвлъ лоръ, мі
са zicx лоръ апіа: Съ ны таі кътезаці а лвкра
жи віїа Domпвлі вічі къ „Літере“ чічі къ „Слове“
жи въквлъ въквлъ, въчі неамъ de рові есте неа-
твлъ вострѣ ші петречереа жи жи пътжитвлъ
ачеста е пътмі съферігъ пъпъ жи въпъвоіца стъ-
пъліоръ жі*). Атапчі проорочії поштрій къ фії
поштрій с'ав ретрасъ ші с'ав асквосъ пріп ворте
ші пріп скорввреле арворіоръ ші пела въчі аджаці
не зnde сбoreле авіа лвтіна житръ аміеzi, ші аколо
еі anpindeaz фъкліоре с'пцірі ші жи лвтіна лоръ
се denpindeaz къ „Слове“ ші къ „Літере.“

Еарь апоі аквт дспъ въкврі в'аді алеcв
токта воі, карій не твстраці къ жи апвлъ 48 ны атв
ворвітъ ші ны атв скрісъ рошпеште къратъ с'ев
рошпеште кътъ вреді воі, жи локъ жи съ въвкв-
раді къ ны атв вітатъ тóте съпетеле літвей къ лі-
тере къ слове къ тотв; еарь ны съ не атмеріпціці
къ ръсвоівлъ літвіоръ востре человръ ацере.

(В а ұр т а.)

Прое

DIN DIКЦИОНАРІОЛЫ ЦЕРМАНО-РОМЪН8

алъ DDлоръ Г. Барід ші Г. Мзитеанъ.

Пентрвка съ се къпоскъ de кътръ чітіторії
поштрій методвлъ әрматъ de ddnii авторі аі аче-
лай дікционаріз, репродвчечтв аічі кътева воказвлъ,
преквт әртезъ.

Herz, n., inimъ; сімдімтптъ; съфлетъ; кораціз;
жіліліпцівне, ағыпцівне; mezз, центръ; von gan-
dem Herzen, din тóть inima; von Herzен іflecht,
форте ръз, форте тісераверъ; es geht mir durchs —,
жі стръфіде inima, тъ съдётъ пріп inimъ,
жі съфтышіз, деспікъ inima; es ist mir ein großer

Stein vom Herzen gegangen, inima mi се зибрѣ de
о грехате тәре; ich habe nicht das —, ны тъ ласъ
inima, ны почк фі аша крдз; es ist mir enge um's
—, inima жі есте жігріжать, inima mi се сімтей
стрімторатъ; wie ist es dir um's —? че'ді зічес;
inima? er hat etwas auf dem Herzen, лії жі заче зи
че ла inimъ; es geht mir zu Herzen, тъ пътрвндъ
ла inimъ, тъ сімдз компішката; das war aus dem
Herzen gesprochen, ачеста ва съ зікъ а ворві din
inimъ; einem sein — ausschütten, а'пі десфаце inima,
а'пі дескопері секретеле; sich ein — fassen, а прінде
кораціз; sein — an etwas anhängen, а'пі da inima,
а се аліпі къ патітъ де чева; etwas zu Herzen
nehmen, а лва пе інімъ зи лвкв, а ста къ inimъ
пентръ чёва; das — schwer machen, а житріста,
а ныне inima жи тішкare; reden, wie es einem um's
— ist, а ворві пе фадъ, а авé inima не літвъ; зи
— sprechen, а ворві ла inimъ, а тішкa сімдзвлъ;
mit — und Mund verschließen, а проміт въ солені-
тате; wessen Herz voll ist, деß geht der Mund über,
къндъ inima се ръварь, літвба ворвеште въ прі-
соев; літвба пе вате спре дінтеле че добрѣ; viel
Maul, wenig —, къпеле че латръ, твашкъ арапе;
праввръ din гэръ.

Herzader, f., аорта, въна inime; —arzenei, f.,
медицинъ de inimъ; —beflemmung, f., вътътвръ, въ-
тае, стржпсвръ de inimъ; —beutel, m., (анат.),
перікардъ, жілілітвра, пзога inime; —blatt, n.,
(анат.), diaфратъ; Фропгішоръ че есе п'інтрѣ
алтеле; inimiоръ, преахаръ, преаізвітъ; —blume,
f., бораціне, ворапъ; —blut, n.. съпце din артерії,
съпцеле inime: —brechend, part. форте дверосз,
рзильторъ de inimъ; —drüfen, n., кардіалціз, апъсъ
твръ ла inimъ (жи болъ); —dame, f., (жи локъ de кър-
ді), дамъ de къпъ, de рошъ; —fell, n., (анат.), пері-
кардъ, пелкъда, тѣпіка din афаръ зербсъ а inime; —
förmig, a., жи форма inime; —gespann, кардіалціз,
жілордътвръ, жілінсетвръ de inimъ; —grube, f.,
літгіріда, грошора стомахвлъ; —hölen, pl. ска-
феле, дешертвріле inime; —innig, —inniglich, din
фандвлъ inime, din тотъ съфлетвлъ; —hammer, f.,
кътара inime; —fischе, черепш търчіапъ (ка inima
ші рошъ); —flee, m., одетбсъ аллівіа (о плантъ); —
klopfen, —рошен, n., вътаі, пълпітъдінне de
inimъ; —lieb, a., преаізвітъ, преахаръ; —muskel,
твашківлъ inime; —muskel, f., скойкъ 'n форма
inime; —schlechtig, a. ші ad, къ пъдшшель (каї);
—schlachtigkeit, f., жіввлзель, вътътвръ de inimъ;
—schlag, m., пзас, пзасцівне, вагереа inime;

*) Аирозаг. Консг. але Ардеалвлъ.

—starkenb, part., комфорратів, реставратів, дутъ-
ріторз de int'it; —stein, m., exint's; —wassersucht,
f., ідропікъ перікардікъ (med.); —weh, n., дурере
de int'it; —herreisend, part, сильністорз de int'it.

(Ва зрта.)

АМОР ЕНГЛЕЗ.

До тавъра Енглезъ d'inaintea Севастополе ера въ цне солдат, каре din zi до зи се жигръша не кънд камарадзї съи се фъчеаз таќрі до тезвл ліпсврілор шизеріе, жокът до зрътъ сътъващ таї тълтъ вътре de кът оameni. Солдатъ све път се пъреа търтврісіреа вън зічери: кътъкъ ші певоіле жиғмълъ не отв ка пе о фоале. Прельнгъ ачесте тоді admіrav аса modestie (сфиіре), зелъ съв пентръ сервідіш ші а са таре кравръ. Ел аз ведерат а са вреднікъ апродzie (віртуе шілітаре) да вътъліе de ла Алта; жисъ таї тълтъ жокъ ла вътъліе de ла Інкерман, до каре ел се арзыкъ житре шірврілеле челе dece але дашапанызі спре а тъптиі не въ камарад че ера жиқиціврат de солдагї росіенії, каре жигрепрінде деинін і с'а ветеріт. О асемене шартаре авеа съи адзыкъ о жиқицітаре до рангъ; жисъ ел въ modestie аз реф-
зат ачест ezemplъ de опоре. De ачеа пешърцингъ фъ тірапеа кънд de одатъ ел се фъкъ певъзэт, жокът тоді кредеа вътъкъ ар фі deceptat. Къ тоате ачесте ел се рефітвріпъ дашъ доъ сънть-
тъпі, жисъ аlez! до че старе; галъп, таќръ, ліпсіт de тоатъ гръсітеа лві.

Чертареа ла каре ел фъ свінс, аз ведерат, къ ачест във солдат, din ziba de кънд с'а фост фъ-
кът певъзэт, адъностіндъ-се до коліва въні Татар, аз пъскът въ првик! Німе въ квопштеа секретъ лві, деќът пітма ачел камарад не кареле ел до тъптиіе до вътъліе de ла Інкерман, ші кареле нв ера алтъ de кът леցітъ съв върват de doi ани; къчі, nezmintig четігірэ аз гъчіт къ десер-
торз ера о фетеé. Сире а нітеа шерце къ вар-
батъ еї, кредитноаса Енглезъ din Сюдіен, с'а до-
ролат на солдат. Ноz-пъскътъ въет с'а скос
din коліва Татарлві, ші аз фост о віе шіргіріе
а ачесте тъптиірі. Фінз тавереи фъ денгіт, до тезвл стрігътврілор de жиғзіази, Айтъс Інкер-
ман, житре амінгіреа ачелор доъ комбатименте
ла каре ел ера фацъ, дени нв възгът. Асът фете-
ліе інтересантъ аз кънътаг жиғоіре de конфедіе,
ші актъ се афъл ла Пера сире в да лві Айтъс

d'Інкерман оказие а репоза дашъ остеопеліде саде
пра-жиделвнгате, пентръ върста са.

АМОР ФРАНЦЕЗ.

Ла Паріс с'а фъкът до 4. Апріліе, до віс-
ріка інвалізілор о серваре естраордінаръ. До сол-
дат Зевс, кареле до вътъліе dinaintea Севасто-
полівлі аз передт тъпіле ші пічоареле, ші пентръ
враввра са с'а пітміт оффіцер, ашегат амъ до сте-
ляя de інвалідзі, ера персоана чеа житы а сер-
віреi. Непорочітъ, дар тотодать ші ферічітъ
Інвалід, с'а квіннат жи зіза ачеха къ о фрътоасъ,
цівне ші жиаввдітъ demoazель, каре шаї пайтіеа
пірчедерей лві ла Оріенг, еах цврвіт ініма ші
тъпа са, ші астъзі, вътъръ еровъ чел чигтіт, аз
дінгт парола че аз фост дать кънд Mizian пірч-
есе ла резвель. Гвінераторъ отелялі, а лві
стат Мажор, ші тоді локітогірі інвалі, ераз фацъ
ла квінніе, Імператоръ ші Прінцъ Цером с'а
репрезентат de адістанцій лор. Ачел житы, аз
трімес аз декора къ опінія місіонеа д'онор, еар
о дать de квртъ а Жиңірьтесеi, аз просфорат
до пітміл азгасеi Doanne, ви презент предвос.
Тоатъ адънараа аз фост жиғіюшеть, пісі съ пітіеа
кі съ се dee mai тълтъ сімнатіе, краввлі сол-
дат, аз шірессеi крідінчоасе! (Din Г. М.)

БІБЛІОГРАФІА.

Ла лібрерія D. Кодреска & Петріні до Іапії
ші житра D. Ioanide до Букврещі се афъл жокъ
житъбреле опріешіте de сантъ тінапі. Елоїза ші
Абелард de A. de Lamartin. — Редакція монет-
лор че черквлеазъ до Прінціпатуа Църеi Ромъ-
неніїї до леi днінь крвяа Вістеріеi. — Моартеа
лві Mixai Вітеззла Topda. — Цікътъпгъл дінітъ,
Don Martiо de Бреїас. Амічіа ші Тіппіл, поезіе.
— Къптарі Intime, поэзии. — Навглівъ Сельваті-
вказі Mante — Колекція de Ноэзії Ноэе, Шакаль
ші Тандаль. — Трактат de Ікономія Політікъ de
Blanqui. — Крітеса с'а Кампания осталор Аліате
ла Севастополі. — Колекціоне de ізвел, Ноэзії
ші алт. — Альо ші Ашінта с'а Бандідії. — Ме-
лодії Intime de Кредіанз. — Фата с'а Гайроніе,
Комедіе. —

Ди Бакренті а е шітв акт de сюжет тіпарв
вартеа ділтітв латъ:

ALDO ші AMINTA cas BANDITZII,
роман в падіональ; ші се афль de вжнзаре ла
тоате лібрерійле din капіталъ кв предв de 3
сфандіхі експларвл.

ІСТОРИЯ III ДЛТЪМПЛЪРІЛЕ Baronului de Miunchausen.

Ачеастъ қарте фоарте попвларъ жп Іщманія
пендрв стімвлв ші оріципалітатае еі зтворістікъ, а
ешітв традась жп ромънеште пендрв літвя оаръ.
Предвлв үні експларвл есте de 3 сфандіхі. Се
афль de вжнзаре ла тоате лібрерійле ші ла педак-
цівnea Жерпалвлі Натрія.

*Кіршиле вісерічеслі тіпвріте пажп акт жп
Тіографія din Сф. Мітрополіз.*

Сфанді.

I. Октоіхвлв, тіпврітв кв негрв ші рошв, кв о гравврь легатв кв піеле ші твкава	20
II. Оролоцівлв (Чеасословвлв) ассе- тепна кв таі твлтв гравврі жп квлорі (Феде), легатв	10
Брошврь	8
III. Псалтіреа пттай кв негрв ші о гравврь жп квлорі (Феде), легатв кв піеле ші твкава	9
Брошврь	7½
IV. Езхолоцівлв (Молітвелікв) кв негрв ші рошв легатв кв твкава ші деміка- топв Феде	10
V. Літврціеле сфінділорв Теолоці Іоанв, Васіліе ші Григоріе, кв деосевіте жпвъдъ- тврі асپира ліврерійлерв сініте, кв негрв ші рошв, ші треі гравврі жп квлорі (Феде) легатв кв піеле ші твкава	9

Тіпіквлв вісеріческв, традась діпъ
алв патрархієі Костантінополій кв таі твлтв
жпвъдътврі ші жпдрептврі але слжбелорв
вісеріцепті, тіпврітв ші легатв кв пажп
ші твкава . . . . .

Доріторії ле потв афла жп бібліотека
Тіографії din сфынта Мітрополів а Ծпгровалахії.

НОЕСИ НОДЕ.

1) Д. Г. Кредіанв, колаеваторв алв „Натріє“
а пвзлікатв үні волятв de поесії сю тітвлвл
Мелодії інтіме. Доріторії ле потв гьсі ла Ред-
акціонеа „Натріє“ прекватв ші ла тоаті лібрарії
din капіталъ. — Предвлв үні експларвл есте
трей сфандіхі.

1) Ва еші квржндс de сю тіпарв Оноареа
ші вапії, комедів жп чіпчі акте, імігать діпъ
файтоаса комедів а ліві Ронкард de D. I. K.
Лерескв.

1) О колекціоне de повеле, поесії ші ателе
а ешітв de сю тіпарв жп зілеле ачестеа ші се
афль de вжнзаре кв предв de үні сфандіхі ші
жкъттате.

Доріторії д'а авеа ачеастъ карте се ворв адреса
ла лібрерія скоалелорв пвзліче а сувтв. Аксьон-
твлв пе страда Ліпскапілорв ла Лібраріз-едіторв
X. Ioanіонів ші комі. Романов.

ЛОГОГРІФД.

Фінда та скют Домпне, ка ор че отв din літв
Кв тъпі ші кв пічоре, кв сафлетв ші кважнта;
Де-арв фі діпъ векіте, атвочі кв алв тез птв
Аші фаче de ртпінє тагнації пре птжжтв!

Еленії ші Романії кв тінє с'ажжтаръ
Дп крвтеле лорв ліпте, жп арді ші тесерії;
Д'атвочі ші птвъ астъзі de сіртеа чеа амаръ
Нз потв съ скапв одать тъкар п'аї тей копії.

Ме трагв жп патрв өржиче de ліпга апъсаре,
Ші ка съ потв птрчеде, таі іев ш'пз въз вшорв
Пержнудс de вътржнеде, сеаз ші din жпжжтларе
Ачеств din бртв pazимв, алв доіле пічорв,

Атвочі din тінє есь о цінте птмербръ,
Д' алв кърві жвгв деспотікв кв грэз вомв таі
екъпа;

Къчі арта ші орвіа жп тъпъ белікбесъ
Нз штів de кътв а штерце четъді ш'a съвжга. —
Z—O.

(Ва зрта.)

N.B. Жп деслегареа Логогріфвлв алв 2-деа
алв птмерітв таі твлтв: Савіа, Бесаравіа,
жпсіе пе тата Савіна пічі үнілв. Ped.

Edіціонеа ші тіпарівлв лів
ІОАНЕ ГОТТ.